

LÊNIN

TOÀN TẬP

LÀM GÌ?

CÁC TÀI LIỆU ĐỀ THẢO CƯƠNG LĨNH ĐẢNG
CÔNG NHÂN DÂN CHỦ - XÃ HỘI NGA

CƯƠNG LĨNH RUỘNG ĐẤT CỦA ĐẢNG
DÂN CHỦ - XÃ HỘI NGA

CHỦ NGHĨA PHIÊU LƯU CÁCH MẠNG

6

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

V.I.LÊ-NIN

TOÀN TẬP

6

(Tháng Giêng - tháng Tám 1902)

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
HÀ NỘI - 2005

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Khẳng định chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam hành động là vấn đề có tính nguyên tắc đối với cách mạng Việt Nam; là bước phát triển về nhận thức và tư duy lý luận của Đảng ta trong công cuộc đổi mới, quyết tâm xây dựng đất nước theo con đường xã hội chủ nghĩa.

Những thành tựu mọi mặt do công cuộc đổi mới đất nước mang lại trong những năm qua thật đáng trân trọng và khích lệ, đồng thời đòi hỏi toàn Đảng, toàn dân phải tiếp tục nghiên cứu, phát triển lý luận cách mạng khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin để giải quyết những vấn đề thực tiễn đang đặt ra trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước trong giai đoạn hiện nay.

Với tinh thần đó, việc tìm hiểu, nghiên cứu có hệ thống và vận dụng sáng tạo những tư tưởng, những tinh hoa của chủ nghĩa Mác - Lênin là vô cùng quan trọng và cấp thiết đối với chúng ta hiện nay.

Đáp ứng nhu cầu học tập, nghiên cứu lý luận của đông đảo bạn đọc, đặc biệt là của các nhà hoạch định chính sách, các nhà khoa học, các nhà nghiên cứu, giảng viên và sinh viên các trường đại học, nhân dịp kỷ niệm 135 năm ngày sinh của Vladimira Ilích Lênin (22-4-1870 - 22-4-2005), Nhà xuất bản Chính trị quốc gia xuất bản bộ sách quý *V. I. Lênin - Toàn tập* gồm 55 tập và hai tập tra cứu.

Bộ sách *V. I. Lê-nin - Toàn tập* ra mắt bạn đọc lần này được xuất bản theo đúng nguyên bản của Bộ *V. I. Lê-nin - Toàn tập*, tiếng Việt, do Nhà xuất bản Sự thật, Hà Nội, hợp tác với Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcơva, xuất bản vào những năm 70-80 thế kỷ XX.

* * *

*

Tập 6 của Bộ sách *V. I. Lê-nin - Toàn tập* bao gồm các tác phẩm của V. I. Lê-nin viết trong thời gian từ tháng Giêng - tháng Tám 1902.

Nội dung chính của tập 6 là những luận chứng và phát triển một cách phù hợp với hoàn cảnh lịch sử mới, những tư tưởng của C.Mác và Ph.Ăngghen về đảng; phát triển những nguyên lý của học thuyết về đảng kiểu mới, đảng cách mạng vô sản; và các tài liệu để thảo luận cương lĩnh Đảng công nhân dân chủ - xã hội Nga. Nội dung những tác phẩm chính trong tập này được phân tích khá toàn diện trong phần *Lời tựa* in ở đầu sách, do Viện Nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin (Liên Xô) viết cho lần xuất bản bằng tiếng Việt.

Phần Phụ lục và các Bản chỉ dẫn (với những số trang tương ứng của phần nội dung trong tập) ở cuối sách được trình bày hết sức khoa học và chuẩn xác; đây là phần tra cứu rất bổ ích, góp phần làm sáng tỏ nhiều vấn đề trong nội dung tác phẩm, giúp bạn đọc hiểu sâu sắc hơn tư tưởng của V. I. Lê-nin.

Chú thích cuối trang bằng dấu (*) là của V. I. Lê-nin; Chú thích bằng chữ số Ả-rập ⁽¹⁾ là của Viện Nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lê-nin trực thuộc Ban Chấp hành Trung ương Đảng cộng sản Liên Xô (trước đây).

Hy vọng Bộ sách sẽ là tài liệu nghiên cứu và tham khảo bổ ích cho bạn đọc.

Tháng 7 năm 2005

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

LỜI TỰA

Tập 6 trong Toàn tập V. I. Lê-nin gồm có cuốn "Làm gì? Những vấn đề cấp bách trong phong trào chúng ta" (mùa thu 1901 - tháng Hai 1902) và những tác phẩm viết vào tháng Giêng - tháng Tám 1902.

Ở nước Nga trong thời gian đó diễn ra cuộc khủng hoảng cách mạng ngày càng sâu sắc và gay gắt; phong trào cách mạng chống chế độ địa chủ - chuyên chế ngày càng mang tính chất quần chúng. Những cuộc biểu tình và bãi công của công nhân ở Pê-téc-bua, Ê-ca-tê-ri-nô-xláp, Rô-xtốp trên sông Đôn, Ba-tum vào tháng Hai - tháng Ba 1902, những cuộc biểu tình ngày 1 tháng Năm ở Xa-ra-tốp, Vin-nô, Ba-cu, Ni-giơ-ni Nốp-gô-rôt và những thành phố khác chứng tỏ rõ ràng tính tích cực và sự trưởng thành về chính trị của giai cấp công nhân - đội tiên phong trong cuộc đấu tranh của toàn dân chống chế độ chuyên chế Nga hoàng - tăng lên. Nông dân các tỉnh Khác-cốp, Pôn-ta-va, Xa-ra-tốp nổi dậy chống lại bọn địa chủ; "những cuộc nổi loạn vì ruộng đất" cũng lan sang nhiều địa phương khác, những cuộc đấu tranh của nông dân Gu-ri-a (tỉnh Cu-ta-i-xi) đã tỏ ra rất ngoan cường và có tổ chức. "Nông dân đã quyết định, — và họ đã quyết định hoàn toàn đúng, — rằng thà chết trong cuộc đấu tranh với những kẻ áp bức còn hơn là chết đói mà không đấu tranh" (V. I. Lê-nin. Toàn tập, tiếng Việt, Nhà xuất bản Sự thật, xuất bản lần thứ nhất, 1963, t. 6, tr. 451).

Trong tình hình đó, cuộc đấu tranh có ý nghĩa cực kỳ to lớn là cuộc đấu tranh của báo "Tia lửa" lê-ni-nít chống "chủ nghĩa kinh tế" - trở ngại chủ yếu của phong trào công nhân và phong trào dân chủ - xã hội ở Nga - nhằm đoàn kết về tư tưởng và tổ chức các phần tử mác-xít cách mạng trong phong trào dân chủ - xã hội Nga, nhằm xây dựng một đảng kiểu mới, không dung thứ chủ nghĩa cơ hội, không có đầu óc tiểu tổ và không có tính chất bè phái, một đảng là người lãnh đạo chính trị của giai cấp công nhân, người tổ chức và lãnh tụ của cuộc đấu tranh cách mạng chống chế độ chuyên chế và chống chủ nghĩa tư bản.

Cuốn "Làm gì?" của V. I. Lê-nin xuất bản vào tháng Ba 1902 đã đóng vai trò xuất sắc trong cuộc đấu tranh để thành lập một đảng công nhân mác-xít. Trong cuốn sách đó, Lê-nin đã luận chứng và phát triển, một cách phù hợp với hoàn cảnh lịch sử mới, những tư tưởng của C. Mác và Ph. Ăng-ghen về đảng như là một lực lượng cách mạng hóa phong trào công nhân, lãnh đạo và tổ chức phong trào đó; Lê-nin đã phát triển những nguyên lý của học thuyết về đảng kiểu mới, đảng cách mạng vô sản. Trong tác phẩm xuất sắc đó của chủ nghĩa Mác cách mạng, những người dân chủ - xã hội Nga tìm thấy sự giải đáp về những vấn đề mà họ rất quan tâm: vấn đề quan hệ giữa các yếu tố tự giác và tự phát trong phong trào công nhân, vấn đề đảng với tính cách là lãnh tụ chính trị của giai cấp vô sản, vấn đề vai trò của đảng dân chủ - xã hội Nga trong cuộc cách mạng dân chủ - tư sản đang chín muồi, vấn đề về các hình thức tổ chức, về cách thức và phương pháp thành lập đảng cách mạng chiến đấu của giai cấp vô sản.

Cuốn "Làm gì?" đã hoàn toàn đập tan về tư tưởng "chủ nghĩa kinh tế" là thứ chủ nghĩa mà Lê-nin xem như là một biến dạng của chủ nghĩa cơ hội quốc tế (chủ nghĩa Béc-stanh) ở Nga. Lê-nin đã vạch trần gốc rễ của chủ nghĩa cơ hội trong hàng ngũ phong trào dân chủ - xã hội: ảnh

hướng của giai cấp tư sản và của hệ tư tưởng tư sản đối với giai cấp công nhân, sự bùng nổ tính tự phát của phong trào công nhân, việc hạ thấp vai trò của ý thức giác ngộ xã hội chủ nghĩa trong phong trào ấy. Lê-nin viết rằng khuynh hướng cơ hội chủ nghĩa trong phong trào dân chủ - xã hội quốc tế - xu hướng này hình thành vào cuối thế kỷ XIX - đầu thế kỷ XX và mưu toan xét lại chủ nghĩa Mác dưới chiêu bài "tự do phê bình" - hoàn toàn chỉ là sự cóp nhặt sách báo tư sản rồi làm thành "học thuyết" của mình, rằng cái gọi là "tự do phê bình" chẳng qua chỉ là "tự do biến đảng dân chủ - xã hội thành một đảng dân chủ cải lương, là tự do đưa những tư tưởng tư sản và những thành phần tư sản vào trong chủ nghĩa xã hội" (xem tập này, tr. 11).

Lê-nin chỉ ra rằng giữa hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa của giai cấp vô sản và hệ tư tưởng tư sản đang diễn ra cuộc đấu tranh liên tục và không khoan nhượng: "... Vấn đề đặt ra *chỉ là như thế này*: hệ tư tưởng tư sản hoặc hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa. Không có hệ tư tưởng trung gian... Vì vậy, *mọi* sự coi nhẹ hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa, *mọi* sự xa rời hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa đều có nghĩa là tăng cường hệ tư tưởng tư sản" (tr. 49 - 50). Lê-nin giải thích rằng ý thức giác ngộ xã hội chủ nghĩa không phải phát sinh từ phong trào tự phát của công nhân mà là do đảng mác-xít cách mạng đưa vào phong trào công nhân. Và một nhiệm vụ quan trọng bậc nhất của đảng vô sản là đấu tranh cho sự trong sáng của hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa, chống ảnh hưởng tư sản trong giai cấp công nhân, chống bọn cơ hội chủ nghĩa - những kẻ truyền bá và là đại diện của hệ tư tưởng tư sản trong phong trào công nhân.

Lê-nin đã vạch rõ vai trò vô cùng to lớn của lý luận về chủ nghĩa xã hội khoa học đối với phong trào công nhân, đối với toàn bộ hoạt động của đảng mác-xít cách mạng của giai cấp công nhân: "... *Chỉ* đảng nào được một lý luận tiên phong hướng dẫn thì mới có khả năng làm tròn vai trò